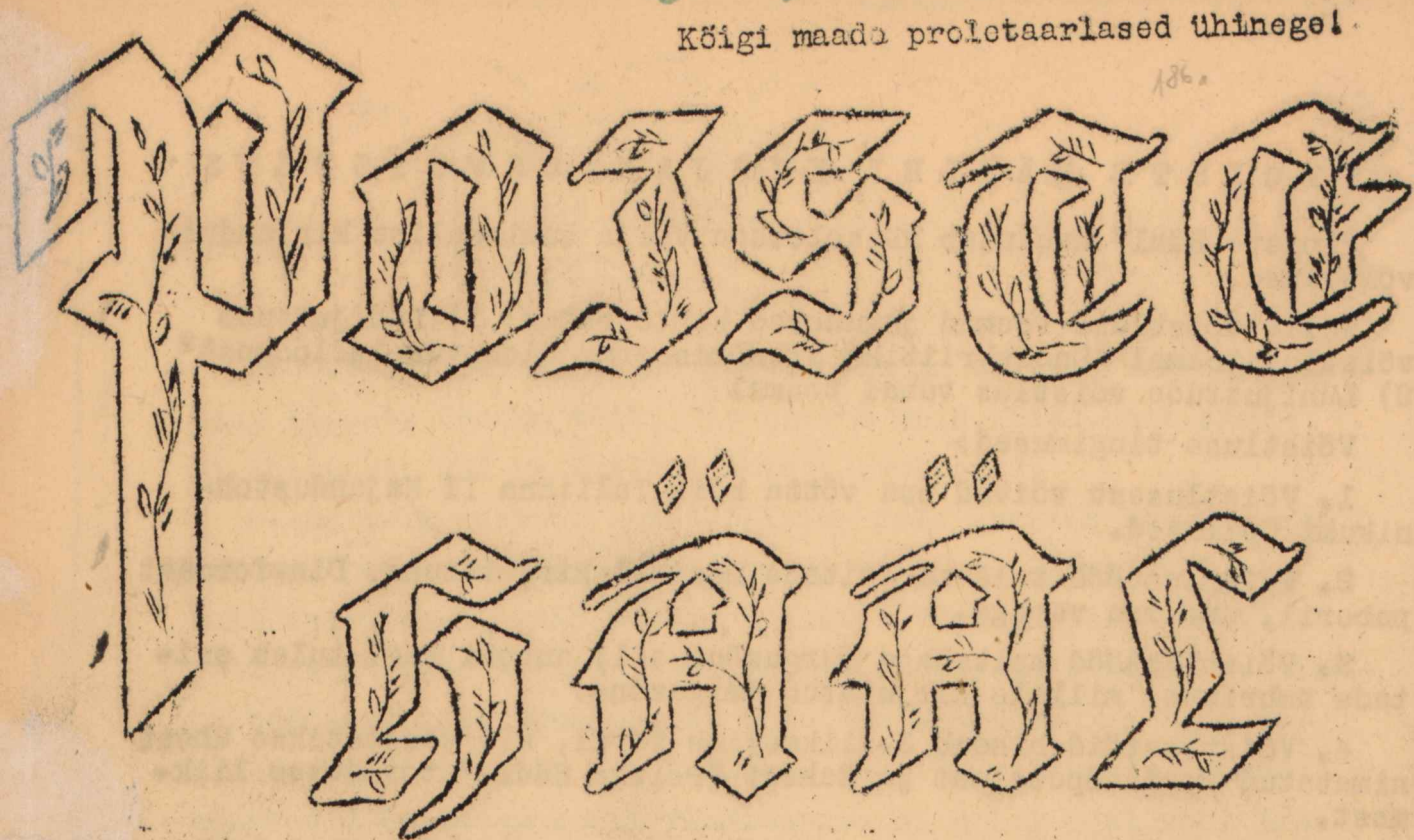

J. Heinlo

Kõigi maade proletaarlaste ühinegi!

186

Kaubanduslikku eriharidust taotlevate poiste häälekandja. Toimetus ja talitus: Tallinn, Sakala 51. Tallinna II Majandustehnikum. Peatoimetaja F. Niinepuu; vastutav toimetaja U. Liivaku; toimetuse liikmed: K. Mikko, I. Heinlo ja H. Hakk.

Nr. 186

Laupäeval, 20. jaan. 1945. a.

XIV aastakäik

TAHTEJÕUD.

Igatüüpi meist on oma ideed ja eesmärgid, mida meie tahame kindlasti saavutada. Sageli, isegi väga sageli ei saavuta meie neid kahjuks mitte.

Siirdudes koolist ellu, püüab iga noor läbi viia oma ideid ja vaateid, mis aga väga sageli ei õnnestu, sest elu ise dikteerib meile ette nii paljugi. Paljud nõrgemad ja tahtejõuetumad alistuvad eluraskustele, ja jätavad oma ideed teostamata lihtsalt sel põhjusel, et meil puudub visadus ja sihikindlus oma ideede teostamisel. Sel lihtsal põhjusel jääb nii paljugi häid ideid elus tegelikult rakendamata.

Igal noorel peab seepärast olema kindel ja visa tahtejõud oma ideede teostamisel, sest ilma visa võitluseta ei suuda ükski uude idee läbi lüüa eluvõitluses.

Rakendagem juba koolipingis raskete probleemide lahendamisele, sest nii arendame parimini oma tahtejõudu.

F. Niinepuu

"POISTE HÄÄLE" KIRJANDUSVÕISTLUS

"Poiste Hääl" kuulutab käesolevaga välja auhinnalise kirjandusvõistluse.

Selle võistluse teemad jagunevad kahte rühma: 1) Lühijuttude võistlus teemal "Enesekriitika arenemisastme olemenus iseloomust" 2) Lühijuttude võistlus vabal teemal.

Võistluse tingimused:

1. Võistlusest võivad osa võtta kõik Tallinna II Majandustehnikumi õpilased.
2. Võistlustööd tulevad esitada masinal kirjutatuna, Din-formaat paberil, ühe rea vahega.
3. Võistlustööd esitatakse märgusõna all; autori nimi tuleb esitada ümbrikus, millele kirjutatud märgusõna.
4. Võistlustööd hindab 3-liikmeline žürii, mis koostatakse ühest nimetatud kooli õpetajast ja kahest "Poiste Hääle" toimetuse liikmest.
5. Ahindamisele kuuluvad kumbastki grupist kolm parimat lühijuttu, kusjuures auhindadeks on värskeimat eesti kirjandust.
6. Ühe autori poolt esitatavate tööde arv on piiramatu.
7. Ahindamata jäänud tööde autorite nimesid sisaldavad ümbrikud hävitatakse avamata.
8. Ahindamisele tulnud tööd avaldatakse "Poiste Hääles".
9. "Poiste Hääle" toimetusele jääb õigus ka auhindamata jäänud tööde avaldamiseks.
10. Ahindamist väärivate tööde puudumise puhul on žüriil õigus kas osa auhindu või kõik auhinnad välja andmata jätta.
11. Žürii langetab otsuse seitsme päeva jooksul, peale esitamise tähtpäeva.
12. Tööde esitamise tähtpäev on 1. märts 1945.a.
13. Tööde esitamise tähtpäeva ei pikendata.

Töid võib edasi anda "Poiste Hääle" peatoimetajale või toimetuse liikmele.

"POISTE HÄÄL"

OOOO

Noorsugu, kes ülespoole ei vaata, vaatab alla, ja vaim, kes üles ei tõuse, on, võib olla, ainult roomamiseks määratud.

Disraeli.

Vaimuanne kujuneb vaiksuses, iseloom aga maailma vooluses.

Gaethe.

Purska, igavesti noor loov jõud, - otsi, milleks end ohverda,

D.R.

ROOBET KUMA .

1882. - 1945.

In memoriam.

Roobet Kuma on lahkunud oläreenilt ja ei tule enam kunagi tagasi. See on tõik, mis täidab meid kõiki, nii endisi kolleege, kui ka õpilasi sügava kurbusega.

Olime hulk aastaid kaastöölisiks meie armsais kooles, kus R.Kuma õpetas füüsikat. Kuid ta ei piirdunud kaugeltki ainult oma ainega, vaid püüdis õpilasis äratada isetegevust. Selleks korraldas ta õpilastele mitmesuguseid ringe, kes tihti töötasid veel kaua pärast õppetööd kooli ruumes ning uurisid neid tegureid, mis kuulusid füüsika valdkonda. Samuti koostasid õpilased kooli raadioaparaadi - tol ajal veel haruldus - ja käisid seda koolis kuulamas jällegi õp. Kuma hoolitsusel.

R.Kuma ei rääkinud kunagi palju, ta armastas kuulata teiste arvamusi ja ka kõige sõnarikkamatel koosolekutel ei avaldanud ta end. Aga see ei tähendanud ta passiivsust, ei, ta oli teoinimene.

Juba noormehena oli R.Kuma kodumaalt lahkunud. Ta oli suurel Venemaal palju rännanud, oli isegi teadusliku ekspeditsiooniga Himalaajani jõudnud. Niisugusel puhul, kui jutt kaldus sellele, elustus R.Kuma ja jutustas sellest mõnegi huvitava episoodi, sest see oli jällegi nõudnud teoinimest.

Mõned aastad tagasi lahkus õp. R.Kuma meie koolidest, et töötada ainult ühes koolis kogu oma jõuga. Aga see ei tähendanud veel seda, et ta meid oleks unustanud! Tihti ilmus tema kõrge kogu meie kooli ruumesse, istus jälle meie seas, nagu ei oleks ta siit kunagi lahkunud, ja kadus siis vaikselt . . .

Meie kool oli jäänud talle ikka selleks teiseks koduks, mida meie kõik nii väga armastame, olgu need siis õpilased või õpetajad.

M. E h v ä r t .

Hohtuun

Kõik magavad ammu. Ma ärkvel.

Ei uinuda taha mu rahutu meel —

ma tõusen ja lähen aknale...

Pilk otsides libiseb kaugele. —

Kuu tõuseb — kiired tantsivad üle vee.

Täis hõbehärma on park ja paplite allee,

täis salasosinaid on õied, pöösad ja puud.

Pövarjud libisevad üle tiigivee...

Mu südames imelik värin...

Ole tervitet elu! Sa oled

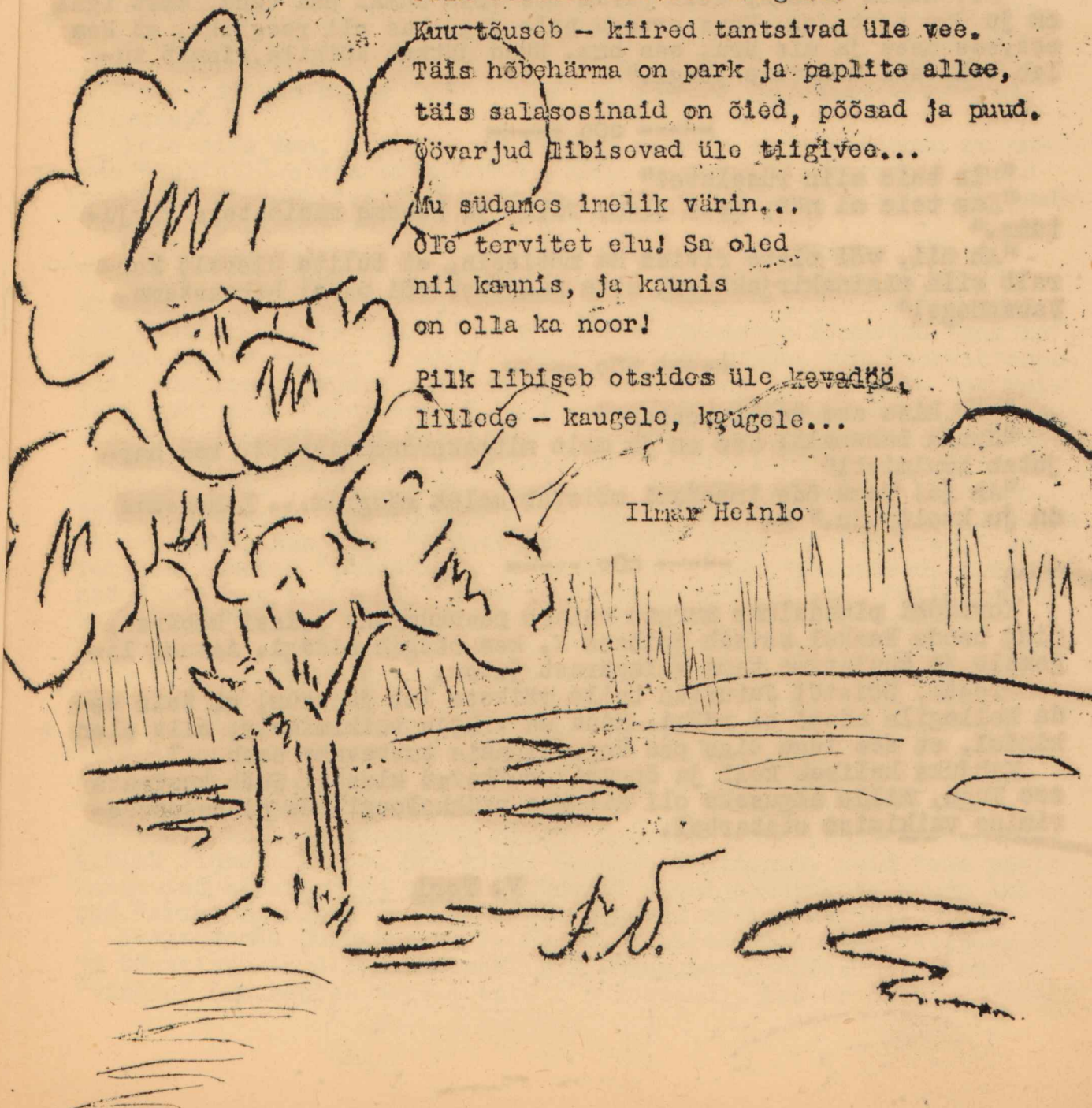
nii kaunis, ja kaunis

on olla ka noor!

Pilk libiseb otsides üle kevadöö,

lillode — kaugele, kaugele...

Ilmar Heinlo

Astume klassivennaga läbi koridori, trepist üles, ning oleme jõudnud koolimaja viima-sele korrale. Omavahel on käimas jutuaamine ning sellepärast ei pane ümbrust tähelegi. Mõtteid vahetades leiame endid keset lärmi ja möllu. Kaeme siis lähemalt, milles asi seisab. Oleme nagu parajaks ajaks juhtunud. Kas teate, seal oli käsil saiade jägamine. Soovin jõudu, ja jõudu on sinna tõesti vaja. Vaene klassi saiakombinaadi juhataja, tema abi ja veel mõned ametnikud on kramplikult tegevuses, et hoida ust nii palju lahti, et keegi välja ei pääse, aga et käsi saiatükiga läbi mahuks. Nüüd on selge meile, võhikuile, milleks see vajalik on. Pääle rasket tööd jutustab saiakombinaadi mees meile täiendavalt, et lugu olla päris paha. Sarnast abinõud tarvitusele võtmata olevat võimatu saia jägada, sest klassi ilmudes olevat "kaup" läbi ja pärast saavat siis veel neilt "nuhelda", kes ilma jäänud. Kuna aga läbi ukseprao jägamisel saavat iga mees temale määratud portsjoni. Täna olevat tal hästi läinud - jõudnud ust kinni hoida - kui seda mitte ei jõudvat, olla asi paha.

Vaatame sõbraga seda kallist koolivenda, kelle silmad on auku vajunud ja kelle juuksed on halliks minemas. Tal vaesel pole ühtki nõõpi pin-tsakul ees ja peale kõige on veel püksid rebenenud — mida ütleb küll kodus ema?

"Jah, seda võib kõik sõda teha," ütleb sõber.

"Ei, kulla vennas, ütle parem mis võib rumal pea teha, sest igal on ju oma portsjon. Egas praegu pole aeg, kus oli reeglilik, et kes ees, see mees ja mis ära, see oma. Nüüd jätkub kõigile, ainult tuleb talitada mõistuse järgi."

----- oOo -----

"Mis teie siin rüselete?"

"Kas teie ei näe, meie oleme rivis ja läheme masinatega kirjutama."

"Ah nii, või olete rivis? Ma mõtlesin, et tulite ülevalt korralt siia masinakirjaklassi ette maadlust või poksi harrastama. Vabandage!"

----- oOo -----

"Mis kisa see sealt kostab?"

"Kuula lähemalt! See on ju meie mitmekordnekvartett, kes harjutab laulmist!"

"Ah ja! Tema öde imehästi mõistab malet mängida... Lähenemas on ju koolipidu." —

----- oOo -----

Koridori pimedaimas nurgas seisab paarkümmend poissi kobaras, ning nende keskel seisab õpilane X, kes räägib midagi. Astume liigemale ja kuulatame tema salapärasest juttu.

"Teate, poisid! Jutustan teile väikese loo ja usun, et teie seda kellegile edasi ei räägi. Kuna ma vihjan vaikimisele, siis olen kindel, et see lugu õige pea kogu linnale tuttavaks saab..."

Kahjuks heliseb kell ja õppurid ruttavad klassi. Jääb kuulmata see lugu, mille alguseks oli nii hea psühholoogiline pinnasõndeerimine vaikimise otstarbel.

Heeleküs'imusi

K A S E E S T I K E E L ?

Eelmises "Poiste Hääles" ilmus kaasõppuri Liivaku teravmeelne artikkel eesti keeleuenduse kohta, näidates, kuhu meid võiks viia meie keele liialt agar uuendamine. Et keeleuendustega nii kaugete minemine kahtlemata negatiivne nähtus on, siis pidas autor õigustatult tarviliseks soovitada uute keelendite tarvitamisel olla "ettevaatlik ja mõõdukas". Kuldse kesktee leidmisel aga ei tohiks olla liigne lühike pilk sellele, millest igal juhul vabanema peame, s. e. saksa- ja muudest võõrapärastest sõnavärdjatest.

Palju sääraseid sõnu on kadunud, palju muutunud pilkesõnadeks. Nii ei tunne tuletõrjujad end sugugi meelitatud olevat, kui neid kutsuda "pasarnõuks" ja vedurijuhid nimetavad "paravõssideks" vaid äärmiselt kehvi masinaid. See aeg aga, kus "antvärgid sarabandidega grüüneesse" sõitsid on ammu ajaloos.

Kuid on ka selliseid nende sõnanigerike hulgas, mis on elanud tänapäevani, ja mida tarvitatakse rahva laiaades hulkades igapäevaste tarbesõnadena, mida tarvitame meie isegi, kuigi peaksime olema teadlikud nende "sõnakeste" igivõõrast ja ebasoovitavast olemusest.

Pole siis ime, kui "Poiste Hääle" peatoimetaja Niinepuu on mures "luhiall" oleva trükimusta pidevi pärast, illustreerib Krain tarvitab hooliga "stifti" ja Mikkov, kui autoriteetne maletaja peab "peskat" parimaks malondiks lõppmängus.

Veel enam sääraseid sõnu on kasutusel meie kodudes. Sõnad "koridor", "luftake" ja "trepituff" on kõigile üldtuntud sõnad. Meie emad on mures "luftisaanud" ja seetõttu "kiftiseiks" muutunud "saftipudelite" pärast. Perenaiste ringis on hinnatud "knäfid", kuidas mitmesuguseid mahlu läbi "tusslae" ajada, või "kohvibrennerit" puhastada. Kodus väikesi töid sooritades ei saa meie ise kuidagi läbi ilma "kruubendri" ja "haamajaga". Elektriga tegeledes tarvitame "stepsleid" ja "saltreid". Peenraid kasutame suvel "kiiskanuga". Meie isad käivad "uurmaakrite" ja "tislerte" juures nende "värkstubades". Rätsepa juurde minnes on meile ülikonna "šnittide" järgi ja hoolitseb, et see liiga "strammilt" ei istu. On sääraseidki, kes nagu "õndsalt saariajal" kõhnivad "gulitsal" ja rongile lähevad "vaksalis". On koolivendi, kes jutustavad, kuidas nad "totsiga trehvanud" ja siis "patscerima" läinud. Suitsumohed kasutavad "kiltse", lavastatavaid näidendeid vaatame "püünelt". Joonestades on "reissfeeder" vältimatu abinõu. Keerakutsikaid õpetame "sitsime". Jalgpalli käime mängimas vastavälil "platsidel". Värvetõrrelde nimetame üht "dunklimaks" kui teist. Jne. jne. jne. jne.

Kui niisuguste orialasõnade tarvitamist, nagu "stepsel", "salter" ja "kruubender", võib vabandada sellega, et meie oma keeles neile vasted puudusid, siis ei saa seda ütelda sõnade "luft", "tuff", "kift" jne. kohta. Pole raske leida mõnda sõnade algset tarvitajaskonda, kelleks kindlasti osutus kunagine kadakasaksastunud töusiklik linnakodanlas. See klikk on ammu hävinenud, kuid tema poolt kasutatud sõnavärdjad on kõõgikse ja tehnijatüdrukute kaudu läinud "armsa maarahva" sekks ja võimusevad seal praegugi.

Selle kohta jutustas mulle üks mu koolivendi kunagi huvitava ja tõestisündinud loo. Mõisas, kes sõber suvel töötanud, olnud "virtin" (maakeeles äraseletatult poremand), kes armastanud

kõneldes eriti rõhutada s-i ja ka muidu kasutada kadaklikke sõna-kesi, nagu "straaf" jne. Kord majutatud kõnesolevasse mõisa rühm saksa sõdureid, ning üks neist, kuulates pereemandat kõnelemas, küsis sõbralt, et mida too inimene pudistab. Kas kõneleb ta nii halvasti saksat, või on see koguni eesti keel? Sõber vastanud häbenedes, et olla eesti. "Eesti! Aga siis oleme ju hõimurahvad!" imestanud sakslane. Hiljem seletanud ta, et polevat ialgi aimanud, et sakslased omavad Läänemere ääres nii väikese hõimurahva. Sõber katsunud küll seletada nii ja teisiti, et "kamraadi" oletus on ebaõige, kuid sakslane jäänud hõimusedemete pääle kindlaks. Nii et sõber pidanud häbenema vi veel nende "hõimusedemete" üle.

Vähegi mõtlevatest ja rikkumata mentaliteediga inimesist ei kaitsse keegi selliste sõnanikerdiste olemasolu, kuid ometi võib neid kuulda igal sammal. Milles seisab viga? Küllap vist selles, et usutakse nende "sõnade" kadumisse iseenesest, ilma selleks midagi aktiivsemat tegemata. Ei mõelda sellele, et niiviisi võime neid kuulda veel paaokümmend aastat, kui ei kasutata nende maatasategemiseks parimat võimalust - nende mittetarvitamist. Ja kui vanemal inimesil see ei õnnestu eluajal omandatud harjumuse pärast, siis peaksime meie, noored, tolele mustale leheküljele meie keeleloos aamen ütleva. Meie pole ometi kadaklikud härrasnoorukid ega "papa-mamma"-kultuuri harrastajad, et aitaksime levitada hauapõhjas juba kõdunenud kah-sakslaste snoblikke sõnasoperdisi.

Uno Mereste

S Õ J A K E E R I S E S ;

Puhkes sõda, kandes tormi
üle kalli kodumaa.

Jättis raskeid, raskeid jälgi-
purustusi huljana.

Puhkes sõda, puhkes tuli,
loegitses mu kodumaa.

Päike suitsupilves suri,
ahvardades kustuda.

Puhkes sõda, puhkes haari,
haavu raskeid, voriseid.
Tumes kannatust ja valu,
lugematuid leinajaid.

Vaibub sõda, vaibub valu,
hahtub mure, kannatus.
Kodumaal taas tärkab elu,
möödunu vaid mälestus.

Valter Kannik.

Kell hakkab saama pool üks. Varsti algab tänane koolipäev. Enne tundide algust on kõigil palju toimetamist ja sekeldamist. Siin teeb keegi koduseid ülesandeid, mis jäid kodus "aja puudusel" tegemata. Keegi laulab valju häälega moodsat lööklaulu, lüües jalaga takti oma pinginaabri värvastel ja saades sellelt selle eest tore-da hoobi ribide vahele. Laulja hääl muutub saadud hoobist kiledaks ulumiseks ja varsti ta lõpetab laulu, et masseerida oma haiget saanud kehaosa.

Täna on ette nähtud klassitöö trigonomeetrias, seepärast kostab kuskilt tagapoolt, kellegi prillidega noormehe suust, sarnaseid oskussõnu nagu siinus, koosinus, tangens jne. Lahendatakse keerulisi trigonomeetria ülesandeid, millised võiksid tulla ette klassitöös.

See koht, kus klassis on kõige enam ruumi, nimelt tahvli ees, on muutunud tantsupõrandaks. Siin õpetavad "vilunud" tantsijad tantsusamme teistele, kes neid veel ei oska, aga siiski nii väga tahaksid. Nii mõnigi algaja teeb proovi ja sellest tuleb välja mingi koomiline jalgadekeerutus. Kuid on olemas ka meie klassi tantsulõvisid, kes ei jäta külastamata ühtegi tantsuõhtut ja näitavad nüüd siin oma võimeid uhkel näol. Jäh - tantsuõppimine on meie klassis muu õppimise kõrval üks suuremaid huvialasid. Suur osa meie klassi ühiskonnast käib tantsukursustel, et ette valmistada saabuvale koolipeole. Ja edusammud on silmnähtavad. Noh - pole viga - varsti tantsivad meie klassis peaaegu kõik.

Veel torkab silma keegi noormees, kes mööda klassi ringi, paberileht käes, ja korjab poistelt mitmesuguseid rahasid. Sääb on siis saia raha, toidukaartide raha, raamatute raha jne. Ta nõuab alati parajat raha, aga kust sa võtad seda, kui peonraha küllub trammisõiduks ja ajalehe ostmiseks. Aga oma asjaga saab ta nähtavasti hästi toime, sest suuremaid tulikusimusi ette ei tule.

Sportlased on kogunenud ühte salka ja arutavad tulevastest käsipalli meistrivõistlustest. Milliste meeskondadega minna võistleva, millised võiksid olla kõvemad vastased, ja millised võiksid olla tulemused. Räägitakse ka veel suurematest spordiüritustest ja uue-matest saavutustest. Vahel satuvad sportlased ägedasse vaidlusse maletajatega, nimelt selle üle, kas spordiring peab alluma maleklubile või maleklubi spordiringile. Loomulikult avaldavad sportlased omi ja maletajad omi veendumusi. Meie käsipallurid on praegu pidevas treeningus, et saavutada vastupidavust ja kõrgemat mängutaset ja seega ka ühtlasi paremat kohta koolidevahelistel meistrivõistlustel. Sms. Direktori lahkelt loal on antud käsipallureile rohkearvuliselt võimlatunde ja spordiselts "Spartak" on saatnud oma poolt sportlase-instruktori. Käsipallurite mängutase on seega tunduvalt paranenud.

Kui juba eespool oli juttu maletajaist, siis peab mainima, et male meie klassis on võrdlemisi kõrgel tasemel ja et meie klassis on palju malehuvilisi ja hea võistlusvõimega maletajaid. Ka on meie klassist nii mõnigi maletaja tulnud seltsidevahelistel malevõistlustel võrdlemisi headele kohtadele. Peale koolitunde võib näha mitmeid meie klassi õpilasi meie Maleklubi ruumes ja on näha, et nad on innuga asja juures.

Tunnid mööduvad korrapäraselt, ilma suuremate vahejuhtumiteta ja pärast tunde siirduvad kõik koju oma huvialade juurde, et järgmisel päeval jälle tulla kooli ja ammutada uusi teadmisi suurest ja lõppematust teaduseallikast.

M E I E P O I S I D K O M I S J O N I S

Rimne ja tagala sarnuvad käsi-käes. Olla kuulsusrikkas. Punaarmee ridades, kaitstes oma kodumaad, või rakenduda kogu oma energiaga tööle tagalas, valmistades elanikele ja sõduritele elamiseks, samuti ka sõjapidamiseks tarvisminevaid produkte, - see on iga eestlase aukohus. Tagala töö otstarbekaks läbiviimiseks on vaja ikka uusi jõude - spetsialiste. Neid annab meile kool. Meie kooli vanemate klasside õpilased seisid suure küsimuse lahendamisel. - Kas oleme kasulikud rindel või tagalas? Selle probleemi pidi lahendada vastav komisjon.

Meie, vanemate klasside õpilased, ja mõned nooremad meesõpetajad läksimegi selle küsimuse lahendamiseks 26. detsembril kella 9.00 Kloostri tänav 11 asuvasse komisjoni. Kas õpilane on üldse millokski kasulik, näitab tema tervislik seisukord. Nii siirdusimegi kesimeseks arstlikku komisjoni. Kuna meie kõik oleme noored, siis järelikult ka enam-vähem terved. Kui mõnel üksikul juhtuski olla mõni väike tervislik vig, siis ei takistanud see meid meest Punaarmeesse astumast, pealegi kui küsimuses kodumaad kaitmine. Kui tervislik seisukord kindlaks tehtud, siirdusime sinna "töelikkuskomisjoni". Äkki valdas meid nagu kahjutunne, sest kolmas selgataha jätnud meil pingarikast kooliaastat, ning omandanud nii mõndagi, pidime unustama äkki kooli. Seda ei tahtnud meist vist keegi. Kui lubatakse ka see viimane aasta veel koolis ära käia ja need viimased teadmised kaasa võtta, siis oleks meil see torvik käes, ning siis võiks rõõmsa südamega astuda, ei ärijuhiks, vaid Punaarmee ridadesse. Seda leidsid ka komisjoni seltsimehed. Poolik töö pole midagi väärt. Lõpetage ilusti kool, ja eks siis näe. Võib-olla on siis juba vaenlane lõplikult löödud ja võite asuda inna ja armastusega üleschitavale tööle. Muid veel see vormilik külg. Paberid liikusid ühe ametniku käest teise, igatühe midagi lisandades. Lõpuks veel ülemuse allkiri ja nooruk oli käes tõend, millel võib lugeda, et õppur selle ja selle armees astumise aega on pikendatud kooliaasta lõpuni.

E. Hakke.

Peab põlgama kannatamist, kui sellel pole suur mõte ja põlgama ohvrit, kui sel pole kõrget tähtsust.

M. Metsanurk.

On tarvis täita oma kohuseid ja mitte rahutu olla tagajärgede pärast.

Voltaire.

Elu on alaline progressseerumine. Esimesed saavad viimasteks ja viimased esimesteks; vanad astuvad eest ära ja noored nende asemele; võitjaid võidetakse ja kaotajad tõusevad juhtivale positsioonile. Igavene ja lakkamatu võitlus keeb noorte ja vanade vahel. Nii on see aegade algusest olnud ja jääb ka tulevikus.

Maailma juhitakse tegudega - teod aga saavad alguse ideest. Ägedaimad lahingud noorte ja vanade vahel on maha löödud ideestike kokkupõrkamisel. Noored innustuvad kergesti uutest ideedest - sagedasti loovad neid ise. Noorte ideed taotlevad progressi kiirendamist - kas paremusele või halvemusele, selle üle on kohtumõisjaks ajalugu. Loomise momendil on iga idee hea - ta vähemalt näib heana. Mis aga paljusid ideid juba eos on lämmatanud, on tormakus, millega töötatakse nende teostamisele. Vanade konservatiivsus ja kangakaalne kinnihoidmine seni püsinud ideoloogiast on kaitsemüüriks uute ideede raju vastu. Vanade elukogemused ja suuremad teadmised lasevad uutel ideedel konservatiivsuse kaitsemüüri lõhkuda vaid tükk - tüki. Iga inimõlve kestel lõhutakse sest müürist pisiosi, mis kohe noorte poolt uute ideede lubjaga täidetakse. Uus inimõlv jätkab sealt, kuhu jäi pooleli eelmise. Ja mõne inimõlve pärast moodustavad ägedaimini rünnatud punktid just need kohad, mida varem nii hoolsasti tol ajal uute ideedega oli asendatud. Maailma ideede kants on nagu Tallinn - kindlus, mis eales ei saa valmis. Aimult harva õnnestub noortel sellest kindlusest vallutada mõnd suuremat osa - ja sedagi vaid selleks, et nende vananedes hakatakse neid endid ründama.

See põlvine võitlus on põhjendatav nii mitmestki vaatevinklist lähtudes. Noor veri on elavam, pulbitseb kiiremini soontes; noored on oma paleustele anduvamad, vastuvõtlikumad välistele mõjutustele. Vanad ei vaimustu nii kergesti ja nad kaaluvad kõike põhjalikult, enne kui idee vastuvõetavaks või tarbetuks tunnistatakse. Maailma juhtkonna tuumik koosneb peamiselt vanadest. Noored aga tahavad omi, või vähemalt omaks võetud ideid rakendada juba esimesel võimalusel. Vanad hoiavad kinni oma positsioone ega raatsi neilt lahkuda, ning teevad kõik võimaliku püsimiseks. Ründavad ideed koondavad jõude, täienevad, muutuvad küpsemaks - seni kui nad vähemalt osaliseltki suudavad läbi murda. Ei saa väita, et see võitlus konservatiivsuse ja edumõeluse vahel oleks negatiivne nähtus - tal on ka orad positiivsed küljed. Paljud ideed juures jäävad seetõttu ellu viimata nende halvad küljed, mis tavaliselt selguvad vaid ajajooksul. Tõesti head ideed saavad võitluse kestel täieneda ja küpsemaks saada. Tõeres kirvetöö saab läbi, mis tuleb kahtlemata aimult kasuks.

Vanad tunnevad end teataval määral alavääristatuna, kui noori nendega võrdseks loetakse - just nagu ei vääriks nende teadmised ja kogemused midagi. See vanade püüe end kõigest hoolimata maksma panna omgi peamiselt võitluste põhjuseks noorte ja vanade vahel.

On palju munitsevaid sõnu raisatud nende võitluste lõpetamiseks või vähemalt leevendamiseks - küsu pole need manitsused siiani toonud. Kompromissi saavutamise on jäänud täitmatuks utopiaks. Lähoneme asjale veidi erinevast vaatevinklist - kas on mingi kompromiss üldse vajalik? Sel heitlusel on küllaldaselt ka positiivseid külgi - võime kogum öelda, et suur osa sellest, mis siiani saavutatud, tuleneb just noorte ja vanade vaheliste jõukatsumistest. Muudugi viiks edasi ka kokkulepe - püüe ühisel teel ühiste eesmärkide poole sammuda. Niisuguse eksperimendi organiseerimine võtaks väga, väga palju aega, kuna tagajärjed pealegi jäävad küsitavaks. Lepime parem võitlusega - see võitlus nõuab ohvrid, aga need ohvrid aitavad inimkonda edasi - suunavad meid vastu paremale tulevikule.

S P O R D I K S I

Õ P P I G E M S P O R D I K S I

On möödunud aastaid, juba ligi kümme aastat, mil kandsin rohelist-kollast vormimütsi ja liikusin õpilasena Sakala tänaval asuva koolimaja ruumides, kuid ometi seisab kooäiaeg selles majas selgelt meeles, olgugi et vahepealsed aastad on olnud vägagi kirevad ja sündmusrikkad. Kui nüüd esmakordselt, pärast pikemat vaheaega uuesti samadesse ruumidesse tundub siin kõik nii armsalt tuttavana ja kodusena. Koridorid, trepid ja klassid, kõik aratavad ellu mälestusi möödunud aegadest. Neist aegadest, mil siin kasvasin ja õppides kogusime teadmisi algavaks räänakuks eluteel. Saatusel tahtel ei olnud meie teekond kõigil ühtlaselt kerge. Ei ole ju kerge eluvõitlus ajal, mil Euroopas möllab kõiki hävitav sõda. Edu saavutamiseks pidime kõik mängu panema; oma teadmised, isikliku tubliduse ja julguse. Tänu koolile olime meie varustatud väga praktiliste teadmiste ja tubli võitlusvaimuga, ning see suutis alati edukalt eesmärgile viia.

Puutudes kokku praeguse II Majandustehnikumi õppuritega, on mul heameelne tunda, et see vana koolivaim elab neis edasi. See avaldub kõige pealt selles määratus tungis - tegutseda: kas "Poiste Hääle", Maleklubi, Spordikollektiivi või mõne muu organisatsiooni juures.

Olles määratud Kehakultuuri ja Sporditehnika nitee poolt Tallinna II Majandustehnikumi sportlikuks hooldajaks, on kardanud et minu osatähtsus kooli spordielu juhtimisel kujuneb kauaajaks vaikseks. Selles koolimajas õppivaid noori ei ole kunagi tarvitatud sportima. Ja organiseerimisoskusest ning tahtmisest ei ole ka siin samuti puudust olnud, jääb üle ainult luua võimalusi noortele teadlikuks kehakultuuri harrastamiseks. Selles osas püüan kooli spordiparemikku abistada ülimal määral. Olles pidevalt juhtinud alates kooliajast tegelema mitmesuguste võistlusspordi aladega, loodan et suudan kooli spordiparemikule nii mõndagi kasulikku näidata. Senini on pöördunud meie koolide spordielu teadlikule juhtimisele väga vähe tähelepanu. Võimlemisõpetajad oma suure töökoormatuse tõttu, ei ole igakord suutnud telisedki juhtima kooli esindusmeeskondade treeninguid mitmesugustes pallimängudes. Ometi võib aga pidada pallimänge selles vanuses olevate noorte üheks suuremaks sportlikuks eluvalduseks. Siin kõidab noori mängu võistlusmoment! Teiselt poolt aga õpetab ta noori kinni pidama mängureegleist ja ausast võistlusest. Füüsiliselt arenevad noored pallimänguga osavaiks, kiireiks ja vastupidavaiks.

Väga tähtis on aga siin asjatundlik treening. Omapead harjutades jõutakse harilikult teatud madala tasemeni, kust enam edasi ei arene. Paigalseismine aga kutsub mängijais esile huvilanguse, ja sellega need inimesed on spordile kadunud. Teisena võib noorte juures esile tulla n. n. küllastumine spordist. Mängides tihti, peaaegu iga päev, mitu tundi kas korv- või jalgpalli, võib vastav mäng mängijaile niivõrd vastikult muutuda, et tal kaob huvi selle mänguga edaspidi tegeleda. Halvemal juhul aga võib sarnane äärmiselt harjutamine ja pingutamine isegi siseelundite vigastusi esile kutsuda, mis omakorda võivad sundida edaspidi spordist loobuma.

Selleks et noortest kasvaksid igakülgsest arenenud kodanikud, tuleb neid suunata kõigile spordialadele. Neid tuleb panna talvel suusatama, kevadel murdmaad jooksuma, suvel ujuma ja sügisel palli mängima, alles siis võib kindel olla, et meist kasvavad kehaliselt terved ja tugevad kodanikud.

Tean et paljudki sportlikult andekamad noored selles vanuses tihti mõtlevad tippsportlase muretust elust ja kipuvad selletõttu õppimist hooletusse jätma. See on aga vale. Praegusaaja tippsport on juba kujunenud omaette teaduseks, milleks on vaja tugev üldharidusline ettevalmistus. Siin põhjenevad kõik sportlikud funktsioonid kindlaile looduseadustele ja arvestustele, mida on võimalik õppida füüsika ja matemaatika tundides. Hädavajalik on ka inimese anatoomia tundmine. Mina isiklikult olin sunnitud oma laiskust kooliaegseis tervishoiu tundides hiljem südamest kahjatsena ja mitmekordselt rohkem vaeva nägema, selleks et õppida inimese lihaste ehitust ja toimelid, ilma milleta pole võimalik saavutada edu individuaal-spordialadel. Ka võõrkeelte täieline valdamine on sportlasele suureks kasuks. Inglise, saksa, vene ja soome keeles on ilmunud väga palju sporttehnilisi ja erialalisi artikleid, mis rajatuna teaduslikele uurimistele ja põhjendustele omavad suure tähenduse edu saavutamiseks.

Vaadeldes maailma paremaid sportlasi, ameeriklasi, näeme et enamus neist on üliõpilased. Nõukogude Liidus töötab enamus sportlasi vastutavail kohtadel Kehakasvatuse Instituutides või Sõjalis Kehakasvatus Fakulteetides. Need kohad on nad saanud oma teadmiste, mitte aga spordisaavutuste pärast.

Mispärast on Ameerikas korvpall kõrgemal tasemel maailmas? Mispärast on jätkid maailma parimad kergejõustiklased, teivashüppajad ja tõkkejooksjad?

Võim öelda, et seda on nad peamiselt sellepärast, et sportlasmassid, kes kannavad edasi neid kõrget tehnikat nõudvaid spordialasid omavad küllaldaselt määralt intelligentsust ja teadmisi, et õppida ja aru saada nende alade treeningsüsteemidest ja võtetest. On ju teada, et mida tehnilisem on spordiala, seda suuremat intelligentsust ta nõuab sportlastelt, kes teda harrastavad.

Sellepärast noored, selleks et jõuda välja tippsaavutusteni spordis, asuge juba nüüd vastava vaimse baasi rajamisele. Ärge laske mööduda paremaid õppimise aegu. Püüdke omandada võimalikult suuremal määralt igasuguseid teadmisi, sest neid läheb teil elus vaja nii igapäevases töös kui ka spordiväljakul.

Eugen Piisang.

----- oOo -----

Majas on elektririke. Istume ringis ümber laua ja püüame igavaid pimedustunde mööda saata juteldes. Koputatakse. Sisse astub kõrvalüürnik - suur spordisõber.

"Tere! Näe tõin teile värske kehakultuuri. Et mida te siin. pimedas ikka teete; lugege ajaviiteks uuemaid spordinalju!"...

" ? ? ? . . . "

MALE

Uuel aastal on Maleklubi taas asunud uue hooga tööle. Näärivaheajal korraldati kaks üritust. 3. skp. peeti kaheringiline väikmaleturniir 6 osavõtjaga. Tagajärjed: 1. U. Mikkov 10p. 2. U. Liivaku 8p. 3. V. Ülenõmm 5p. 5. skp. andis U. Mikkov simultaani, võites kõiki vastaseid 100%. Kaasa mängis ka õp. Kana.

Jätkatakse möödunud semestril poolelijäänud normaalmale turniiri šveitsi süsteemis. Suure osavõtjate arvu ja erakorraliste aegade tõttu on suur hulk partiisid mängimata. Seniste tulemuste kohaselt võib paremaiks pidada järgmisi maletajaid (sulgudes mängitud partiide arv): K. Ingar 5p. (5) Kippe 4p. (4), Kalda 3p. (3), Arakas 4p. (5), Ülenõmm 3p. (4). Turniiri lõppemist on oodata veebruari keskel. Maletajad, kes saavutavad kooli piires keh-tiva kvalifikatsiooni edasijõudnute klassi.

Uue üritusena on käiku lastud klasside meeskondade vaheline turniir, mis peab selgitama kooli parima maleklassi. Neljaliikmeliste meeskondadega on esindatud kõik klassid, peale eelklasside. 15. skp. mängiti esimene voor. IV klass võitis I a-d 3:1. I a parimaks osutus Arakas, kes esimesel laual võitis Nurmiku. III klass lõi I b-d 4:0. Noortel maletajatel puudusid veel küllaldased võistluskogemused, mida ei suutnud tasakaalustada püüdlikkus ja hea tahe. II a ja II b vaheline matš jäi pidamata, kuna osa võistlejaid ei ilmunud kohale. 16. skp. mängiti ette ära matš III ja IV klassi vahel. Võitis III klass 3:1. Kuigi IV klass oli teinud meeskonnas Ümberpaigutusi (I a vastu Nurmik, Poola, Niinepuu, Teras - nüüd Niinepuu, Teras, Vilba, Nurmik) jäi III klass võitmatuks. Seniste tulemuste põhjal otsustades, on favoriidiks III klass, kelle meeskond koosseisus Mikkov, Liivaku, Ingar ja Kippe peaks olema võimeline võitma ka kooli koondusmeeskonda.

Erilist väljatõstmist väärib meie parima maletaja Mikkovi saavutus näärivaheajal peetud Tallinna koolide väikmale meistrivõistlustel. Poolfinaalgrupis tuli ta 100 %-ga esikohale ja finaalis saavutas teise koha.

Kuigi Maleklubi tegevus on olnud siiani võrdlemisi hoogne, ei saa mainimata jätta mõningaid pidurdavaid tegureid. Üheks neist on erinev tundide arv klassides. Selle klassi õpilased, kus on kõigest 4 tundi, peavad ootama kuuetunnilise tööpäevaga mehi. Loomulik, et mõnel kannatus katkeb ja ta lahkub, kuigi partii jääb mängimata. Ja maleõhtuid on võimalik korraldada ainult peale tunde. Edasi on osa maletajaist liialt passiivsed. Eelistatakse kino ja teatrit malele, kuigi selleks oleks võimalusi ka teistel päevadel. Maleklubi tegevus toimub ainult kahel õhtul nädalas ja partiide ettemängimisega on võimalik mõnelt neistki puududa. Nüüd aga esineb olukord, kus mõnel õppuril on kolm ja rohkemgi partiid mängimata.

Siiani mängimata partiid tuleb lõpetada kiiremas korras, et võimalduks asuda uute ürituste organiseerimisele. Loodan, et ületame nimetatud raskused ühisel jõul ja saame peatselt asuda veelgi intensiivsemale tööle, kui seni.

U. Liivaku

RAHVUSRAAMATUKOOL
AR